

Πηγή:

http://www.iek-akmi.gr/iek_akmi/media/html/draft_online/june06/islam.html

DRAFT: Η ηλεκτρονική εφημερίδα των σπουδαστών του ΙΕΚ ΑΚΜΗ

Η γυναίκα στο Ισλάμ

Επιμέλεια: Έφη Χαντσούλη

« Αν δεν νιώθεις δίκαιος παντρεύσου μια γυναίκα»,

«Κατώτερη είναι η γυναίκα του άνδρα και μόνο υπακούοντας τον μπορεί να γίνει καλή και ενάρετη!»

Αυτά και άλλα παρόμοια αναφέρονται στο Κοράνι ,το ιερό βιβλίο του Ισλάμ. Και το ξύλο επιτρέπεται να χρησιμοποιούν οι μουσουλμάνοι για να συνετίσουν τις ανυπάκουες συζύγους τους! Δικαιώματα και ελευθερίες που θεωρούνται δεδομένα για τις γυναίκες των Δυτικών κοινωνιών στη Σαουδική Αραβία, στο Πακιστάν, στο Ιράν, στο Ιράκ, στο Λίβανο θεωρούνται αδιανόητα.

Πόσο εύκολο είναι για μια μουσουλμάνα γυναίκα να πάρει διαζύγιο; να βγάλει διαβατήριο ή να καταγγείλει τον άντρα της για ξυλοδαρμό; μπορεί, επιτρέπεται άραγε να ταξιδέψει μόνη της;

Αλυσιδωτά ερωτήματα που αν προσπαθήσουμε να δώσουμε απαντήσεις το μόνο βέβαιο είναι πως θα απογοητευτούμε από το αποτέλεσμα.

Τι συμβολίζει η **abaya (καλύπτρα)** που φοράνε οι μουσουλμάνες; Μα ακριβώς τη διαφορετικότητα τους από τους άνδρες, την ανελευθερία και τους περιορισμούς που έχουν στην οικογενειακή, κοινωνική και επαγγελματική τους ζωή.

Η πολυγαμία είναι επιτρεπτή στον άνδρα αρκεί οι σύζυγοί του να έχουν τις ίδιες παροχές. Εκτός από τις τέσσερις νόμιμες συζύγους ο μουσουλμάνος μπορεί να έχει απεριόριστο αριθμό παλλακίδων ακόμα και αιχμάλωτες πολέμου ,δούλες. Αντίθετα η μουσουλμάνα δεν επιτρέπεται να έχει πολλούς συζύγους. Το χαρέμι είναι προνόμιο μόνο των ανδρών!

Ένας μουσουλμάνος μπορεί να παντρευτεί μια εβραία ή μια χριστιανή χωρίς αυτή να πρέπει να ασπαστεί τον ισλαμισμό ,μια μουσουλμάνα όχι.

Και το πιο κραυγαλέο : Το Κοράνι καταδικάζει τη γυναίκα για τη μοιχεία και συμβουλεύει τον απατημένο σύζυγο να κλείσει την άπιστη στο σπίτι ως το θάνατό της!

Άλλο απίθανο; Τα αρσενικά παιδιά λαμβάνουν διπλάσιο μερίδιο κληρονομιάς από τα κορίτσια. Στο **βιβλίο της Αρετής Δημοσθένους «Γυναίκα και Ισλάμ»** υπάρχουν αρκετές πληροφορίες για το μουσουλμανικό δίκαιο. Αποτελεί μια σοβαρή νομική και θρησκευολογική έρευνα για το διαζύγιο και τους μεικτούς γάμους στη μουσουλμανική κοινωνία.

Έτσι σύμφωνα με τον **μεγάλο νομικό του Μουσουλμανικού Δικαίου Y.Linant Bellefonds στο έργο του Traité de Droit Musulman Compare T.II , Le Mariage, Paris – La Haye 1973,24** ο γάμος είναι σύμφωνα με το μουσουλμανικό δίκαιο ένα πολιτικό, ιδιωτικού δικαίου συμβόλαιο. Με αυτό ο σύζυγος υποχρεούται να δώσει προίκα στη γυναίκα και να της εξασφαλίσει διατροφή ως αντιπαροχή για το δικαίωμα του να έχει με αυτή συζυγικές σχέσεις, οι οποίες απαγορεύονται εκτός γάμου. Δεν πρόκειται για θρησκευτικό συμβόλαιο όπως αρχικά στον ιουδαϊσμό ή για μυστήριο όπως στον χριστιανισμό. Ο γάμος όμως συνάπτεται σε θρησκευτική τελετή με την επίκληση του Αλλάχ και την ανάγνωση κορανικών στίχων. Στο συμβόλαιο του γάμου η νύφη

αντιπροσωπεύεται πάντα από τον κηδεμόνα της και ο γαμπρός υποχρεώνεται να καταβάλλει προίκα. Ποιος όμως έχει προτεραιότητα για την κηδεμονία; Ο πατέρας της νύφης, ο παππούς της ή ο αδελφός του πατέρα της (ο θεός της) ή ο αδελφός του παππού θεωρούνται τα πιο κατάλληλα πρόσωπα. **Η πρόταση γάμου γίνεται κυρίως από τον άνδρα και σπάνια από τον κηδεμόνα της γυναίκας «Σε έχω νυμφευθεί» λέει ο άνδρας και ο κηδεμόνας της γυναίκας απαντά: «Είμαι σύμφωνη». Τι είναι όμως η προίκα;**

Κατά το μουσουλμανικό δίκαιο η προίκα (mahr) δίδεται από τον άνδρα στη γυναίκα και όχι αντίστροφα. Το ποσό συμφωνείται πριν από τη σύναψη του γάμου και μέρος καταβάλλεται στη γυναίκα ήδη πριν ή κατά την τελετή του γάμου. Είναι ανάλογο με την κοινωνική θέση της γυναίκας. Το υπόλοιπο δίδεται σε περίπτωση λύσης του γάμου ή θανάτου του άνδρα επειδή οι διατάξεις του Μουσουλμανικού Δικαίου δεν προβλέπουν υποχρέωση του συζύγου για διατροφή της γυναίκας πριν την εκπονή της «ασφαλιστικής περιόδου». Κατώτατο ποσό προίκας θεωρείται η αξία των δύο γραμμαρίων χρυσού. Ο καθορισμός ενός αρκετά σεβαστού ποσού έχει σκοπό τον περιορισμό της αυθαίρετης εξάσκησης του δικαιώματος του συζύγου για αποπομπή της γυναίκας. Εάν ο σύζυγος δεν πληρώσει το συμφωνηθέν μέρος της προίκας, η γυναίκα δικαιούται να αρνηθεί τις συζυγικές σχέσεις μέχρι την καταβολή του ποσού.

Σύμφωνα με το γνωστό δημιουργό των ιρανικών ταινιών Ματζίντ Ματζίντι οι Ταλιμπάν κι άλλα εξτρεμιστικά καθεστώτα των οποίων η δημιουργία και ύπαρξη ενθαρρύνθηκε από τις ΗΠΑ ,χρησιμοποιήθηκαν για να παρουσιάσουν στον κόσμο μια εικόνα του Ισλάμ βασισμένη στο φόβο και τη μισαλλοδοξία, ιδιαίτερα απέναντι στις γυναίκες.

Για τους Ταλιμπάν οι γυναίκες δεν ήταν τίποτε περισσότερο από ζώα. Σύμφωνα με το δημοσιογράφο στο Socialist Worker στο Λονδίνο Τσάρλι Κίμπερ στη Γαλλία η στάση απέναντι στις μουσουλμάνες γυναίκες που φοράνε μαντήλα έγινε θέμα δημόσιας αντιπαράθεσης που διανθίστηκε με δόσεις ρατσισμού. Δύο μουσουλμάνες μαθήτριες αποβλήθηκαν για δύο εβδομάδες από το γυμνάσιο τους στα περίχωρα του Παρισιού, επειδή αρνήθηκαν να βγάλουν τη μαντήλα πριν αρχίσει το μάθημα. Η ιδέα και μόνο ότι μπορεί να απαγορευτεί σε ένα μαθητή ή εργαζόμενο να εκφράζει ελεύθερα τις θρησκευτικές του πεποιθήσεις φαίνεται αδιανόητη. Στη Γαλλία όμως υπάρχει μια μακρόχρονη παράδοση υπεράσπισης του διαχωρισμού της

θρησκείας από τους θεσμούς του κράτους όπως το εκπαιδευτικό σύστημα. **Μια μαθήτρια η Άλμα δήλωσε « μας ζητάνε να διαλέξουμε ανάμεσα στη θρησκεία μας και στη μόρφωσή μας. Εμείς θέλουμε και τα δύο».** Μια καμπάνια που θα τις υποχρεώνει να μη φοράνε μαντήλα θα τις αναγκάσει να διαλέξουν τη θρησκεία και όχι τη μόρφωση. Στην Στουτγκάρδη της Γερμανίας, οι αρχές απαγόρευσαν σε μια δασκάλα αφγανικής καταγωγής να διδάσκει φορώντας τη μαντήλα της. Χρειάστηκε μια προσφυγή στο ανώτατο δικαστήριο της Γερμανίας για να της επιτραπεί να φοράει τη μαντήλα στο σχολείο.

Τι γίνεται όμως με τη θέση της μουσουλμάνας γυναίκας στη Θράκη; Διαφέρει από τις άλλες ομόθρησκές της ;

Σύμφωνα με τη διδακτορική διατριβή του Φάνη Μαλκίδη στο τμήμα κοινωνιολογίας του Πάντειου Παν/ιου η οποία βαθμολογήθηκε με «άριστα» η θέση της μουσουλμάνας γυναίκας είναι σαφώς κατώτερη από την ομόθρησκή της στην Τουρκία. Υπάρχει αποκλεισμός της από την κοινωνική κι επαγγελματική ζωή με το πρόσχημα της υπακοής στον θρησκευτικό νόμο με στόχο την πλήρη χειραγώγηση και περιθωριοποίηση της. **Δεν είναι συμπτωματικό ότι μεγάλο ποσοστό ψυχοφαρμάκων, κυρίως καταθλιπτικών καταναλώνεται από τις γυναίκες σε ποσοστό δυσανάλογα μεγάλο σε σχέση με άλλες κατηγορίες πολιτών της χώρας μας..**

Το θέμα της υποδιέστηρης θέσης της μουσουλμάνας ως αποτέλεσμα της χειραγώγησης της από τους θρησκευτικούς ηγέτες της μειονότητας είχε τεθεί από την καθηγήτρια του Κογκρέσου των ΗΠΑ (Απρ. 1996) για τη Θράκη, όταν δεν πήρε απάντηση από τον Άντεμ Μπεκίρογλου. Η επιτροπή αυτή συστάθηκε το 1978 ως ανεξάρτητη υπηρεσία και λειτουργικά ανήκει στο Κογκρέσο. Σε δημόσιες ακροάσεις κι εκθέσεις της έχει ασκήσει έντονη κριτική στις κρατούσες συνθήκες ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Τουρκία κι έχει επισημάνει τον αυξανόμενο ισλαμικό φονταμενταλισμό με αποτέλεσμα την πρόκληση έντονων αντιδράσεων εκ μέρους της Άγκυρας.

Η ισλαμική οικογένεια είναι παραδοσιακή και πατριαρχική. **Πρώτα γευματίζουν τα άρρενα μέλη και μετά οι γυναίκες. Όταν ένα ζευγάρι βαδίζει στο δρόμο ,η γυναίκα παραχωρεί το προβάδισμα στον άνδρα.** Όταν επισκέπτονται το τζαμί, συγκεντρώνονται σε χωριστούς χώρους Όταν επίσης τα παιδιά είναι μικρά, αγόρια

και κορίτσια έχουν σχεδόν την ίδια μεταχείριση. Μετά τον τέταρτο χρόνο τα κορίτσια μαθαίνουν τους γυναικείους ρόλους με τη μίμηση κυρίως των ρόλων της καλής κόρης και νύφης. Μεταξύ της μάνας και της κόρης αναπτύσσεται μια ιδιαίτερη στενή σχέση που δεν συναντάται στους δυτικούς πολιτισμούς. Πολύ σημαντική αυτή η σχέση για την αφομοίωση του αυτονόητου των δύο κόσμων ,των ανδρών και των γυναικών.

Οι γονείς των μουσουλμάνιδων είναι αρκετά «προοδευτικοί» σχετικά με την εκπαίδευση όπως και για άλλα ζητήματα θα τις στείλουν στα έξι χρόνια τους στο δημοτικό σχολείο. Όμως είναι και αρκετές οι περιπτώσεις ιδίως στα απομακρυσμένα χωριά, όπου οι γονείς αποφασίζουν ότι στα καπνοχώραφα έχουν ανάγκη απ' όλα τα διαθέσιμα χέρια του σπιτιού, οπότε το κορίτσι υποχρεώνεται να μη μάθει καθόλου γράμματα. Όσα κορίτσια τελειώσουν το δημοτικό, έχουν ελάχιστες πιθανότητες να συνεχίσουν τις σπουδές τους στο γυμνάσιο. Η μεγάλη πλειοψηφία αναλαμβάνει καθήκοντα νοικοκυράς μέσα στο σπίτι. Όσο απομακρύνεται κάποιος από τα αστικά κέντρα προς τις αγροτικές και απομακρυσμένες ορεινές περιοχές, τόσο μειώνεται μέχρι μηδενισμού ο αριθμός των μαθητριών στα γυμνάσια. Το τέλος του γυμνασίου σημαίνει και το τέλος της εκπαίδευσης για τις μουσουλμάνες που θα κατορθώσουν να φτάσουν τόσο ψηλά. Η πρώτη μουσουλμάνη σπουδάστρια της Ειδικής Παιδαγωγικής Ακαδημίας Θεσ/νίκης εισήχθηκε μόλις το 1991. Απ' την άλλη προωθείται η αποστολή μουσουλμάνιδων γυναικών στην Τουρκία σε ειδικά σχολεία με εκείνα που βγάζουν τους άνδρες μέλη των ομάδων των Γκρίζων λύκων.

Η μουσουλμάνη γυναίκα παντρεύεται στα 14 με 16 χρόνια της αποκλειστικά με την επιλογή άλλων. **Μετά το γλέντι του γάμου, που διαρκεί μια εβδομάδα, κλείνεται στο σπίτι των πεθερικών, όπου το γενικό πρόσταγμα έχουν οι γονείς του γαμπρού.** Ο σύζυγος παρκάρει στα καράβια ή ασχολείται σε εργασίες που απαιτούν να λείπει πολλές ώρες από το σπίτι και το νέο κορίτσι αναλαμβάνει πλήρως τις εργασίες του νέου σπιτιού και μπαίνει στην υπηρεσία των πεθερικών της. Στα 20 – 22 χρόνια της έχει ήδη αποκτήσει δύο ή τρία παιδιά ,οπότε οι ανάγκες του σπιτιού και ο άνδρας λείπει πολλές ώρες απ' το σπίτι. Η νεαρή κοπέλα μένει μόνη της γιατί δεν επιτρέπεται όταν λείπει ο σύζυγος να μένει στο δικό της σπίτι.

Ελάχιστες κοινωνικές συναναστροφές με τις γειτόνισσες αποτελούν ώρες διασκέδασης. **Όταν κατεβαίνει στην πόλη συνοδεύεται από πάντα από την πεθερά, τις κουνιάδες ή άλλα άτομα .Ποτέ δε θα τη δει κάποιος να κινείται μόνη της ,ούτε**

ακόμη όταν επισκέπτεται το γιατρό. Το καλοκαίρι κάνει μπάνια φορώντας ρούχα που με αυτά κυκλοφορεί σκεπασμένη στο χωριό ή στην πόλη. Απαγορεύεται να γδυθεί και να φορέσει μαγιό. Όμως οι περιπέτειες των γυναικών συνεχίζονται με το ζήτημα των νομικών τους δικαιωμάτων στο οικογενειακό και κληρονομικό δίκαιο. Βάσει του ισχύοντος νόμου, ο οποίος αντίκειται στις διατάξεις του συντάγματος περί ισότητας των δύο φύλων, τις σχέσεις μεταξύ των μουσουλμάνων διέπει αποκλειστικά ο ισλαμικός νόμος, σχέσεις που ρυθμίζονται από το μουφτή. Αυτό σημαίνει ότι το διαζύγιο εξαρτάται από τον άνδρα. Η σύζυγος είναι υποχρεωμένη να φύγει από τη συζυγική εστία παίρνοντας μαζί της μόνο την προσωπική περιουσία που είχε κατά την ημέρα του γάμου της και κάποιο χρηματικό ποσό για τους τρεις πρώτους μήνες. Σε οποιαδήποτε περίπτωση η διαζευγμένη γυναίκα συνοδεύεται από την κατακραυγή της μουσουλμανικής κοινωνίας.

Σε μειονεκτική θέση βρίσκεται η μουσουλμάννα και σε θέματα κληρονομικού δικαίου. Σε περίπτωση που θα πεθάνει ο σύζυγος χωρίς παιδιά, τότε η γυναίκα θα πάρει το $\frac{1}{4}$ της κληρονομιάς, ενώ στην περίπτωση που ο πατέρας του κληρονομούμενου είναι εν ζωή, του αναλογούν τα υπόλοιπα $\frac{3}{4}$. Εάν υπάρχουν παιδιά, η σύζυγος περιορίζεται στο $\frac{1}{8}$. **Οι γιοι παίρνουν πάντα διπλό κληρονομικό μερίδιο από τις κόρες.** Όταν ο αποθανών αφήσει μόνο δύο κόρες, τότε στην κληρονομητέα περιουσία υπεισέρχονται οι άρρενες συγγενείς του κληρονομούμενου.